

Амерички државни секретар Ентони Блинкен и министар спољних послова Сергеј Лавров састали су се јуче у атмосфери великог притиска САД и НАТО-а на Руску Федерацију у вези са ситуацијом око Украјине. У последњих неколико дана огласили су се готово сви највиши амерички званичници различитим врстама упозорења Москви. У ситуацији великог заоштравања утешно је једино то што дипломатски контакти постоје и што се вероватно може радити на смањењу тензија.

На јучерашњем састанку с Лавровом на маргинама самита ОЕБС-а у Стокхолму Блинкен је шефу руске дипломатије практично поновио да су САД и њихови савезници спремни да приморају Русију да плати „знатну цену” уколико крене путем војне ескалације против Украјине. С друге стране, Лавров је пренео да ће Москва одговорити ако Украјина буде увучена у било какве „америчке геополитичке игре”. Руска страна је навела да је посебна пажња посвећена „унутрашњем украјинском сукобу” и потреби да Кијев безусловно и потпуно примени Споразум из Минска, укључујући директан дијалог с властима самопроглашених Луганске и Доњецке републике. Из званичних саопштења јуче по подне могло се закључити да ниједна страна није променила своје становиште.



Русија је у више наврата негирала оптужбе за „агресивне акције”, наводећи да никоме не прети и да нема намеру да било кога напада и наглашавајући да изјаве о „руској агресији” служе као изговор да се више војне опреме и снага НАТО-а размести у близини

руске границе.

САД су практично поставиле ултиматум Русији: или да повуче своје војне снаге с границе с Украјином и обустави велике војне операције, или ће у случају инвазије увести санкције теже од свих досадашњих. Блинкен је у среду рекао да се не зна да ли је Владимир Путин донео одлуку да изврши инвазију на Украјину, али да се види да се распоређују капацитети да то учини у кратком року, ако тако одлучи.

Путин је пре неколико дана први пут рекао да су о могућем уласку руских трупа у Украјину разговарали почетком године, али да се то није догодило. Иако Русија негира намеру да изврши било какав напад на Украјину, амерички и источноевропски званичници тврде да је у току гомилање руских снага на граници с Украјином и да је реч о готово 100.000 војника и много тешког наоружања.

Исту претњу санкцијама практично је поновила и Блинкенова заменица Викторија Нуланд, рекавши да би руска инвазија изазвала санкције које би Москву погодиле теже од свих до сада наметнутих. Блинкен је у Риги након самита НАТО-а одбио да наведе с којим санкцијама би се Русија могла суочити и позвао Москву и Кијев да се врате дипломатским напорима и оживе мировни план за источну Украјину. Верује се да би се те санкције првенствено односиле на „Северни ток 2”, што би значило блокаду гасовода који није ни покренут.

Русија није против преговора, међутим, сматра да представници Донбаса треба директно да разговарају с властима у Кијеву и да се примењују кораци из Споразума из Минска, и то редоследом који је утврђен „Штајнмајеровом формулом”. Представници отцепљеног дела Украјине у последње време се суочавају с оружаним провокацијама и тврде да су украјинске власти спремне да покрену сукоб како би се ситуација, уз подршку њихових западних савезника, решила војним путем. Портпаролка руског Министарства спољних послова Марија Захарова тврди да се на линији раздвајања између Донбаса и остатка Украјине већ налази око 125.000 украјинских војника.

САД очигледно имају намеру да Русији предложи властито учешће у преговорима. Нуландова је пре два дана рекла да су САД од 2014. до 2016. године наводно замениле „нормандијски формат”, радећи паралелно с Украјином и да би то могле поново да ураде. Вероватно је мислила на два састанка с тадашњим помоћником председника Русије Владиславом Сурковым, иако тада нису постигнути никакви договори. Недавно се

Нуландова у Москви састала са замеником шефа председничке администрације Дмитријем Козаком, који је главни преговарач за Украјину.

Биљана Митриновић Рашевић

(Политика)